

Pretiuu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singlaratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu III.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 14.

Sibiu, Sambata 16/28 Februariu.

1880.

Critic'a noului proiectu de lege agraria.

(De unu altu jurisconsultu.)

Daca ne aducemu bine aminte, era in anulu 1876, candu asociatiunea agronomica magiara din Transilvani'a adunata in Dev'a, adoptase in unanimitate propunerea advocatului Alexiu Vajna de Páva, privitoare la regularea referintieloru urbariale. In urm'a acesteia s'a inaintatu càtra ministeriulu de justitia si la dieta o reprezentatiune pentru càtu mai curend'a decide si efectuare a tuturoror proceselor si operatelor de segregarea padurilor, pasiunilor si de comassarea hotarelor.

S'au provocatu totuodata si municipiile din tiéra, precum si societatile agronomice din orasiele sasesci, cà se sprijinésca acelea petitiuni ale susnumitei societati.

Acea invitare venita dela adunarea din Dev'a dete ocaziune la mai multe adunari si conferentie de ale clasei inteligente si midulocie de proprietari si economi mari si mici. Anume aici in Sibiu s'au tinutu consultari si discussiuni prea interesante; rezultatulu inse fu, cà sibienii, ba voidu a vorbi mai respicatu, proprietarii sasi din Sibiu si din comunele vecine au respinsu preste totu proiectele unguresci dela Dev'a, si cu atatu mai virtosu commassatiunile, contra carora s'au adusu temeiri forte tari.

S'au mai convocatu conferentie inca si in alte municipie sasesci si romanesci, acelea inse in parte au esitu totu cà cea din Sibiu, mai multe inse n'au aflatu cu cale a dà nici-unu respunsu, sau cà proiectulu din Dev'a „se luà la cunoscintia in protocolu.“

Cu totulu alte reforme economice au asteptatu si mai astépta cu mare sete acesteia classe a le locuitorilor, era nu cà se fia turburate si scóse din dreptele loru proprietati dupa ide'a unui Vajna et consortes. Cu tóte acesteia s'a disu, cà propunerea din Dev'a fusese sprijinita din multe parti, si asia ea avù de rezultatu prealabile o asia numita enquette, compusa inse aprópe exclusivu din deputati dela dieta, transilvani dupa patria, magiari dupa nationalitate.

Pentru a potea pási inaintea dietei cu unu

proiectu de lege formulatu, enquett'a a provocatu prin diuarie consiliile municipali si pe toti aceia cari simtu vocatiunea si au esperiinta si capacitate in materia, cà se'si dea in scrisu parerea asupra urmatóreloru intrebari:

1. Este de lipsa cà causele urbariali, respective segregarea padurilor si pasiunilor, precum si commassarea hotarelor se remana si pe viitoriu totu in man'a tribunaleloru?

Nu ar' fi óre mai consultu, cà cu agendele acesteia se fia insarcinata administratiunea politica, sau cum se dice pe unguresce, solgabitaii (subprelectii, pretorii)?

2. Este óre dreptu cà spessele in bani, inpreunate in sensulu legi existente cu tóte operatiunile regularei agrarie dintre seniorii feudali si dintre poporatiunea rurale se le pórté, precum tine legea, numai domnii, sau cà se le pórté si fostii iobagi in proportiunea locurilor, a teritoriului, carele trece in proprietatea tieraniloru, cari pana acuma sunt obligati a prestá numai munc'a cu braçiale si cu vitele tragatorie in tóte casurile, in care s'ar intreprinde nou'a inpartire a hotaraloru.

3. Ce e caus'a indefinitei traganari a proceselor urbariali? urgi'a cea mare a fostiloru iobagi? defectulu legiloru urbariali? ori aplicarea defectuósa a acestoru legi? si ce reforma se recomanda spre a curmá odata reulu acesta?

Mai e de lipsa, cà si pe viitoriu se se sustina dispositiunea legi, cà: numai atunci se póte decide prin sententi'a tribunaleloru, cà se se faca commassatiunea, daca acela care o cere va dovedi cà este proprietariu preste $\frac{1}{3}$ parte din hotarulu comunei? ori cà commassarea se o póta cere ori-care proprietariu din comuna, si acésta se se executatie fara privire la marimea proprietatiei acelui care a cerutu commassarea?

Camu aceste au fostu intrebarile puse de enquette.

La provocarea acésta a respunsu si dlu Josifu Sterca Siulutiu, basatu pe o esperiinta castigata in decursulu unui servitiu de 28 ani, dintre care jumetate cà functionariu administrativu, jumetate cà judecatoriu. Memorandulu care l'a trimisu dlu Siulutiu la presedintele enquettei, dlu deputatu

Lukacs ni l'a enaratu si noue intr'o coversatiune; si fiindu cà proiectele din Dev'a au remasu atunci neresolvite din partea dietei, era in dilelele acesteia aceeasi cestiune se agita cu totu de-adinsulu*); si fiinducà me temu „tare me temu“, cà „acuma“ o se triumfe propunerea din Dev'a, si o se ne vedemu dati „pe man'a libera“ a solgabitailoru cu interesele absolutu vitali a le poporului romanescu din acésta tiéra, cu permisiunea dlui auctoru aflamu de lipsa a publicá din acelu memorandu, de si nu cavintele, dar' ideile si principiile càte ne-au remasu in memoria.

× Facemu acésta cu atatu mai tare, fiindu cà dela nefericit'a resolvare a causei agrarie depinde nefericirea némului romanescu din acésta tiéra.

O facemu, pentru-cà vedemu cà „altii“ nu o facu.

× Multi romani deplangu sórtea poporului romanu, dar' prea puçini se ocupa seriosu cu mijlócele de indreptare. Au caditu mai toti intr'o amortiala, care prea sémena cu simptomele mortiei. Mai inainte totu se mai vedeau prin diuarie articlii esiti, nu totu numai din pén'a redactoriloru, ci si dela alte persóne, anume dela jurisconsulti si dela economi inteligenti si practici, cari tractau cestiunile agrarie in cunoscintia de cauza si dandu-le inportanti'a suprema pe care o merita; dara de vre-o càtiva ani unu fatalismu turcescu a cuprinsu sufletele. Bietulu poporu órbeca in intunerecu; nu e cine se ilu luminedie, si apoi candu se vede in „necasu“, nu scie alt'a de càtu a blastemá si a dice: daca nu mai pociu trai pe acestu pamentu udatu de lacrimile si sangele strabuniloru mei, imi voi luá femeia si copilasii si me ducu in tiér'a romanésca! Asia nu mai merge d-loru! Acei cari simtiti in pepturile vóstre vocatiune si aveti cunoscintiele de lipsa in materia, pasiti pe arena si discutati la lumin'a dilei acésta cauza. Aici nu incape passivitate, e de lipsa cea mai mare activitate, era acésta nu stà in declamatiuni si frase

*) Conferenti'a deputatiloru ardeleni inainta proiectulu seu tocma in dilele acesteia la dieta, si ministeriulu le a promis cu solemnitate, cà va ingriji pentru luarea prompta in consideratiune.

Foisior'a „Observatoriului“.

A gripin'a.

Novela originala *)

de: Nicolae Istrate.

I.

Visitamu adesea pe unu prietenu restrasu, din sgomotós'a nóstra societate, la o mosióra a sa. Mi placea fórté gustulu si manier'a traiului seu cu totulu pacinicu, simplu, firescu cà in timpulu patriarchiloru. Tóte dorintiele, tóte multiamirile sale in singuretatea acelui asilu, inpodobitu de natura cu prospectele cele mai romantice, se marginea in lectur'a unoru classicii, in venatu si in unele ocupatiuni literarie. Cu nisce mici dissertatiuni filologice, cu nisce incercari de a descóse derivatiunea numiriloru ce damu in limb'a romana diferiteloru animale si plante, omorá pe nesimtite cea mai mare parte din timpulu, firescu atatu de fugitivu.

Odata, dupa ce'mi aratá cateva aflari interesante in privinti'a originei limbei nóstre, dupa ce argumentatiunile sale me facura se pricepu, cà nmele compuse si imitative cu care strabunii nóstri au botezatu obiectele proprii ale Daciei, necunoscute loru in Itali'a, sunt in catva doveditóre, cà locurile acesteia se curatiseru cu totulu de hordele nomade ale lui Decebalu, candu s'au colonisatu románii; coversatiunea nóstra apoi se respandi in mai multe materii, si in fine pe nesimtite deveni asupra traiului seu atatu de isolatu.

— Viati'a acésta o afu mai firescu, imi dise elu, mai apropiata de statulu primitivu in care au traitu in timpurile de auru protoparinti nostri. Aicea poterile fizice mi s'au renoita de minune, si'mi promitu etatea

lui Metusalem. Intielesulu meu se afla acumu astfelu de curatu, cà globulu nostru in diu'a creatiunei. Cu tóte acesteia tiene minte, cà eu nu dorescu nici-odata se fiu unu eremitu. Totudeauna am avutu de ateistu, de sismaticu, de ratacitu pe ignorantulu si pe sofistulu care calca antei'a porunca data de D-dieu ómeniloru: „Cresceti, inmultitive, inpleti pamentulu si'lu stapaniti pre elu.“ Totudeauna am blastematu prejudetiele unoru pangariti, cari prin cele mai negre crime isi inchipuescu cà aducu prinóse lui D-dieu. Dupa cateva schimbari de cuvinte; dupa mai multe intrebari si respunsuri, adaoase a'mi dice:

— Iertare prietenulu meu! prejudetiele sunt si ele fórté vatematóre societatiloru nóstre. Se'ti aducu de esempu o inpregiurare intemplata chiaru in ochii nostri. Unu bigotu, alu carui nume nu merita a mai fi citatu, ratacitu si smintitu in tóta poterea cuventului, isi inchipui in mintea sa cea bolnava, cà ar deschide o cale sigura de coversatiune intre sine si intre D-dieu, prin osend'a unei sale copilitie catra ócreare schima.

Acésta bizaru idea — spriginata si de sfaturile unoru suflete negre, cu care se gasea totudeauna in strinse relatiuni — deveni curendu idea ficsa, dela care omulu nostru nu se mai potea abate.

Copiliti'a in tóta privinti'a era o perfectiune a naturei. Firesculu ei spiritu la unspredece ani o ertá se deosebésca binele din reu, — se reflectie si se resonie cà fórté puçine din seculu ei. Fortun'a, positiunea, titlurile parintesci de o parte; amabilitatea, gratiile si istetimea cu care firea o inpodobise pe de alta parte, i promiteau unu viitoru de fericire. Si in imaginatiunea ei visá la rolele ce in curendu va trebui se jóce pe scen'a societati, dupa rivalitatiile ce sperá se atitie in unele ánimi. Póte cà ea visá si la viitórele soarele dansante si alte vanitati ale ambiuni secului frumosu. Nenorocit'a copiliti! pe candu seminulu ei cugetu se ocupá de nisce proiecte frumóse, care nu era se se realisedie nici-odata, tatalu seu din parte'i decise in natang'a lui statornicie se o supuia la unu jugu, pe

care inse pentru sine, cu totu fanaticismulu ce'lu caracterisá, nici decum nu l'ar fi poflitu.

Momentulu fatalu sosi si ros'a menita se se devólte si se profume in lumea plina, fu smulsa fara indurare si aruncata pentru totudeauna in umbr'a unora ziduri nesimtitóre, ce au vestejitu si vestejescu si astadi mii de floricel dragalasie cà insasi tinereti'a.

Inpotriviri, rugatiuni, lacrimé, tóte fusera desierte inaintea unei ánimi de marmora, unui sufletu de ghiatia; dinaintea unui monstru, care abusandu de dreptulu de parinte esecutá despoticesce afurisit'a sa hotarire si copiliti'a numai decátu trebui se depuna o promisiune, despre care era siguru cà nu o va potea implini...

Parasita apoi mai multi ani si uitata de tóta lumea — in povarata de nisce garantii insusite juramentulu solemnely pe care l'au fostu depusu — si petrunsa de adenca amaratiune, privindu risipirea tuturoru ilusiuniloru ce si facuse altadata, serman'a fetitia perdu curendu expresiunile viociunei, cadindu in acea melancolia dorerósa si consumatóre, care duce cu repeditiune sufletele simtitóre la desperare.

Mam'a ei din partei nu mai pastrá nici o autoritate in familia. Intrigi si scaderi reciproce, defacura de timpuriu legatur'a unei casatorii, care inpreunase doue fiintie cu totutu contraste; inse prin unele inlesniri si mangaieri totusi probá ócrecum compatimire catra sórtea ficei sale.

Intr'o di cu cinci luni mi se pare in urma, se respandi scirea, cà nenorocit'a acésta s'au facutu nevedita. De atunci nu cunoscu nimicu positivu despre densa.

Se vorbesce, cà unu tineru care avea acele talente frivole, firescu preferite totudeauna de femeii mai multu decátu calitatiile solide, ar fi prigonit'o prin tóte midulócele, declarandu'i la urma amorulu seu, cavalerescu, cu pistolulu in mana. Si cà cu inctulu invingéndu'i virtutea, in fine ar fi fugitu dumnealoru amendou. . .

Éta prietene, astfelu de roduri se producu in tóte dilele din prejudetiele, superstitiunile si ratacirile ómeniloru.

*) Publicatu pentru prim'a óra in Brasiovu la J. Gött in anulu 1847.

góle, ci activitatea stă în consultatuni simburóse si în luare de mesuri positive spre a ne apăra drepturile, famili'a, cas'a, mosia contra ori-carui rapitoriu. Se insiela toti aceia carii credu, că reclamatiunile si informatiunile publicate în limb'a noastră, nu se audu multu mai departe decâtu numai la romani.

Se nu vi se póta inputá candu ve veti plange de reu, că: vocea Romaniloru nu a fostu audita si ascultata, că-ci „tacentes consentire videntur.“

Candu óre voru veni si romanii la convingere, că: un'a asociatiune agronomică, precum o au si magiarii si sasii, e o recerintia imperativa, care nu se mai póte amaná?

Acestea premisse, trecemu la respunsulu dlui Siulutiu, atinsu mai în susu, datu de către dsa la punctele de întrebare formulate si adoptate în a. 1876 de către adunarea agronomică dela Dev'a. „Dupa-ce a combatutu presupunerea falsă, că romanii aru fi numai cá romani adversari obstinati ai regularei agrarie, din antagonismu nationalu, au documentatu apoi, că tocma tieranii magiarii se pórtă cu mai mare antipathia față de acésta afacere. Au aratatu totuodata, că la cele mai culte popora, si anume la germani, în Prussia si pe airea, comasarea s'a efectuitu numai prin forta militara, si că aceea 'ia costatu multe vietii omenesci. — Poporului tieranu de ori-ce natiune, nu'i póte intrá nici-de cătu în capu, cum s'ar putea, că dupa-ce elu se simte si se scie proprietariu absolutu preste averea, mosior'a sa, domiciliulu seu, nu numai dupa legea naturei, ci si dupa legile positive, totusi se'lu póta cineva constringe, sili, că se'si dea mosii'a sa chiaru fôra voi'a sa, în schimbu pentru alta mosia, pe care elu nu voiesce se o aiba. Acestu mare adeveru ilu sciu toti căti nu voru se'si inchida ochii, nici se'si astupe urechile inadinsu, că se nu'lu vedea si se nu'lu audia.*)

La tóte aceste se mai adauge trist'a esperientia ce a induratu-o poporul în vreo câteva casuri în Transilvani'a, unde fia din reutatea ómeniloru, fia din nesciinti'a respectiveloru legi, elu avu si mai are se suferă în pilari prea puçinu cunoscutu la alte popóra.

(Va urmá.)

Pedéps'a de mórte în furci.

Acea pedéps'a de mórte infama inca totu mai este în usu legale în monarchi'a austro-ungurésca,

*) Renumitul juriscultu modernu si professoru dr. Jhering a demonstratu acestu adeveru într'unu tractatu alu seu juridicu si classicu. (Der Kampf um's Recht. Wien 1874; 4. Auflage.) Anecdót'a regelui Fridericu II cu morariulu, care nu voi se'i vendia mór'a sa cu nici-unu pretiu si nici de fric'a amenintiariloru, este fôrte bine cunoscuta. Dara în Angli'a! „My House is my Castle. — Cas'a mea este cetatea mea.“ Vai de capulu acelu omu, fia chiaru si politianu, care ar cutediá se între în cas'a ori pe mosii'a unui anglu cătu de saracu, fôra voi'a lui; si candu ai pusu pitiorulu pe agrulu ori fenatiulu unui anglu, éra elu iti va strigá în trei restimpuri: esi de pre loculu meu! éra tu nu vei esi, te-ai espusu la periculu de a fi inpuscatu, fôra cá lui se i se intemple ceva. Not'a Red.

Si vai de acela, ce s'ar espune se combata abuserile la care au ajunsu principiile unoru doctrine.

Dupa o pauza mai lunga si dupa o parthia de echees si mai lunga, noi ne amu despartitu.

Preste puçinu am ajunsu în capitala unde, cá tudeauna m'am aruncatu érași în sgomotósele bagateluri ale societatii noastre.

(Va urmá.)

Am juratu

Diminéti'a de cu zori
 În gradina p'ntre flori
 Me primblamu adese-ori
 Se le stergu de lacramiori.
 Si luam flóre de flóre
 Le 'mpleteamu în strutióre
 Cum le pórtă 'n serbatori
 Mandre fete si feciori.
 Si apoi sér'a cantandu
 Si din flueru totu horindu,
 Impartiamu la strutióre
 Pe la fete balaióre,
 Ce au buze rumeióre
 Animutie ardiétóre,
 Se mi le facu soriori
 Că-ci adi-mane o se moriu
 Si e vai d'unu voinicelu,
 Fia trasu si prin inelu
 Candu e singuru — singurelu.

Fetele

Siretele

Strutiele mi le platea
 Cu guritie vrajióre,
 Cu ochiri insielatóre.
 Si d'atunci pe ceriu si sóre
 M'am juratusi pe altariu
 Cá se fiu totu gradinariu.

— Maiu 1872.

P.-P.

este conservata si în noulu codice criminale ungrescu, votata antierti de către diet'a actuale, cum si aplicata, anume în Ungari'a relative mai desu decâtu în ori-care alta tíera. Mai deunadi spendiurara pe asasinulu Madarász János la Budapesta, éra în 18 Februariu fu spendiuratu la Dobritinu unu altu asasinu soldatu husariu anume Nagy András, care ajutat de unu altu camaradu alu seu, omorise la Almosd pe unu comerciantu fetioru de preotu calvinescu.

Modulu mortiei în sinesi barbaru, este caracterisatu prin datine si mai barbăre. Condamnatulu la mórte este tinutu trei zile în asia numit'a camera de doliu, unde unu preotu ilu visitédia în fiacare di si se adopera a'lu induplecă se céra ertare dela Creatorulu a tóte. Unii se caiescu, alii remanu inpetriti pâna candu li se scóte sufletulu din óse prin stréngu. Acelu Nagy n'a voitu se scia de nici-o caintia, a mersu fumandu pâna ce-au ajunsu sub furci. Acestu usu crestinescu si humanitariu este umbritu de altulu fôrte barbaru. În acelea trei zile se permite la o lume de ómeni a merge la condamnatu, a conversá cu elu, a'i da bani si de ale mancarei, éra în ór'a de executiune esu cu miile spre a vedé spectacolulu. Mai de multu, adeca pâna în anulu 1850 executorii carnefici (ungur. hohér, nemt. Henker ori Scharfrichter, turc. gealat si gáde) éra totu tíganoi, în ale caroru mani condamnatii suferia adesea infricosiatu. Gubernulu austriacu au cassatu pe toti acei hoheri de tíganu si a investitu cu tristulu oficiu pe câte unu chirurgu, sau celu puçinu care ascultase cursulu de anatomia.

Materia fôrte gretiósă acésta, inse nu avemu ce face, trebue se vorbim de ea uneori, din cauza că ea inca este o nota caracteristica a gradulu de cultura, de civilizatiune a popóraloru, inca si a legislatiunei si a gubernelor. Ai dice că este unu paradoxon, dara pe urm'a furciloru dai si de urmele istorice de progressu sau regressu. De exemplu: deschide siematismele Transilvaniei căte se publicau sub auspiciile gubernului tieriei pâna în a. 1848 si vei aflá numai în acestu mare principatu vreo 20 de hoheri, numiti pe latinesce executor justitiae. Primulu hoheriu se aflá la residenti'a gubernului, ceilalti pe la municipiele mai de frunte, anume în comitatele si districtele feudali 11, în Secuime 4, în sasime totu 4, adeca la Sibiiu, Brasiovu, Mediasiu, S.-Sebesiu. Ceea ce caracterisá si mai multu tíer'a érá, că precum în Ungari'a, asia si în Transilvani'a vedeai nu numai pe la cele mai multe sate căte o parchia de furci, pe la unele si căte o tíepa de lemnu asediata alaturea pe coline, adeca la locuri mai ridicade, spre a se vedé din o distantia mai mare, éra pe colin'a oppusa vedeai cruci de lemnu, ici-colea si de pétra. Pe la cetati lemnele de spendiuratu erau întiepenite în zidu de pétra, cá în Germani'a. În a. 1848 numerulu furciloru se multise fôrte, că-ci kossuthianii ridicasera mai multe noue, la drumulu tieriei, din statiune în statiune. Passiunea maniaca de a ridicá pretutindenii spendiuratori érá nutrita prin legile tieriei, care între alte multe decisiuni barbăre tineá, că celu care fura de câte doue-ori, daca nu este nobilu, se fia spendiuratu. Preste acésta, cele mai multe municipie si unu numeru mare de aristocrati avea pâna la imperatululu Josifu II, unii pâna la Franciscu, dreptulu sabiei (jus gladii, jus vitæ et necis) preste supusii lor. Acei imperati au marginitu si în parte cassatu acelu dreptu spurcatu; dara emblemele lui au remasu pâna în 1848/9.

Furci, tíepa, funii, lantiuri, — Cruce, acestea erau midiulócele de civilizatiune pentru immens'a maioritate a locuitoriloru. Căta satira si ce sarcasmu amar aruncatu în faci'a christianismului si a toturoru doctrineloru humanitarie! 20 de hoheri si doue mii de spendiuratori, pentru doue milióne de suflete cá pentru doue sute de milióne si mai multu!

Revista politica.

Sibiiu, 27 Februariu st. n. 1880.

Cu cătu inaintamu mai tare spre primavéra, cu atátu prospectele cá diplomatiei europene i va succede se mantina pacea generala, se intuneca mai multu. Ori în ce parte ne vomu îndreptá privirile si în orice parte ne vomu întórce audiulu, nu vomu vedea decâtu inarmari si pregatiri resboinice si nu vomu audi decâtu discutanduse sortii resbelului eventualu, pe care lumea instinctivu ilu simte apropianduse, fara de a isi putea dá contu, cá din ce parte va isbucni.

Avea-vomu unu resbelu franceso-germanu, ori unu resbelu russo-germanu, séu unu resbelu austro-

italianu, ori cá tóte acestea resbele voru erumpe dintr'odata séu successivu? Acestea sunt întrebările cele mai actuale si mai ardiende, care preocupă si nelinistescu spiritele agitate ale diferiteloru popóra.

În cătu privesce situatiunea monarchiei austro-ungare, fatia cu chaosulu ce domnesce actualmente în politic'a esterna, trebue se marturisim, că pâna acuma nu ne este posibilu a vedea nici tint'a la care aspira si nici calea pe care vrea se apuce politic'a esterna a monarchiei. Cu tóte acestea circulédia si se ventilédia o multime de conjuncturi si de hipotese mai multu séu mai puçinu aventuróse si riscate, care în „imperiuulu' inprobabilitatiloru“ isi afla si isi voru aflá si de aici inainte unu terenu fertilu.

Asia între altele, unii afirma că gubernulu austro-ungaru indemnatu de puterniculu si fidelulu seu aliatu din Berlin, folosinduse de slabitiunea momentana a Rusiei, care suferă greu de frigurile revolutiunei nihilistiloru, ar fi decisu a isi limpedi situatiunea sa în Orientu, întindendu'si dominatiunea pâna la multu doritulu Salonicu si a isi restabili astfelu echilibrulu seu sdruncinatu în urm'a catastrofei dela Sadow'a. De alta parte, alii voru a sci, că mai 'nainte de ce Austri'a se va putea cugetá la acésta întindere a dominatiunei sale pe contulu Turciei europene, va avea se isi asigure fruntariile sale nord-vestice prin unu resbelu cu Itali'a, pe care chiaru foile gubernamentale nu încetédia a o provocá si a o denuntiá, că ar fi în ajunu a realisá planulu partidei politice a Italiei irredente. Se prea întielege, că resbelulu acesta purtat în contra Italiei va trebui se fia victoriosu, pentru că numai asia Austro-Ungari'a va putea avea mana libera în Orientu, déca nu va avea a se teme că va fi atacata în cóste de catra Itali'a.

Se mai vorbesce inca si despre aceea, că principele Bismark ar fi reusitu a castigá si pe Angli'a pe partea sa si că cele trei poteri mari, adeca Prusso-Germani'a, Austro-Ungari'a si Angli'a incheiandu o aliantia ofensiva si defensiva, voru regulá în modu definitivu prin mesuri radicale cestiunea Orientului, séu cu alte cuvinte disu: voru pasi la inpartirea Turciei.

Mai circulédia inca si alte multe combinatiuni de natur'a acestora, pe care voindu a le înregistrá, amu abusá în modu neiertatu de patienti'a publicului nostru, care n'are decâtu se lase cursu liberu fantasei si fortiei sale de combinatiune, pentru cá se ajunga la acelasiu resultatu, la care trebue se ajunga, si adeca de a fi facutu gimnastica politica, fara se aiba o basa reala si solida.

În fati'a unei astfelu de situatiuni nesigure în politic'a esterna, este lucru prea firescu cá fiacare statu si fiacare poporu se fia desteptu si se urmáresca cu o încordata atentiune cursulu evenimenteloru politice. Acésta o si facu mai tóte poporale din Europ'a, afara de cavalerésca natiune magiara, care cu cătu situatiunea esterna a monarchiei devine mai dificila si mai critica, cu atátu pare că isi pierde mai tare cumpetulu si tactulu seu politicu.

În diet'a din B.-Pest'a s'au inceputu desbaterile asupra bugetului, care indata în prim'a di au si luat caracterulu unei lupte crancene a opozitiunei în contra gubernului d. C. Tisza. Se presupunem inse, că mai curendu séu mai tardiu opozitiunea actuala multicolora va reusi în fine, a resturná pe d. C. Tisza si cu ai sei, si cá le va luá locul. Ar urmá óre vreunu bine din acésta schimbare a firmei gubernamentale? Suntemu prea convinsi că nu, din simpl'a cauza, că nici un'a din partidele politice esistente astadi în Ungari'a nu se cugeta la binele si la salvarea patriei, ci singuru si numai la exploatarea ei pe contulu propriei lor natiuni si alu nationalitatiloru nemagiare martirisate.

Cu tóte acestea press'a ungresca, în locu de a cautá midiulócele cele mai practice pentru de a salvá regatululu St. Stefanu din nomolulu de coruptiune în care au fostu inbrancitu, falsifica situatiunea adeveratu inspaimentatóre, se inbata cu apa rece si afla inca tempu de ajunsu, cá se amenintie în drépt'a si în steng'a, cá si candu B.-Pest'a ar fi Berlinulu. Acésta este o aparitiune cătu se póte de tragica, ale carei urmari voru fi teribile.

Asia într'unulu din numerii cei mai recenti, gubernamentalulu „Pester Lloyd“, care este unulu din adversarii cei mai incarnati ai elementulu romanu din Ungari'a si marele principatu alu Transilvaniei, publica unu articolu de fondu, în care vorbindu despre recunóscerea independentiei României, are inpertinenti'a jidovésca de a dascali pe barbatii de statu ai României si a le amenintia cu parulu de gardu, déca ei nu se voru purtá cum se cade si déca voru cutediá a se interessá de conationalii lor, cari gemu subt jugulu altora. Acelasiu

diariu nu se sfiesce a variá din nou ide'a daco-romanismului, botezându-o Romani'a irredenta, pentru acareí descoperire i se cuvine fára indoiala recunoscintia deplina din partea întregii natii.

Curiosi precum suntemu, amu dori se aflamu, ce si cum isi inchipuesce teribilulu „Pester Lloyd“ acea Romania irredenta, alu carei spectru se pare cá ilu inspaimenta atátu de multu, in cátu ilu face se aiuredie si se bata campii?

Dedati cu astfelu de denuntiari perfide, precum este si aceea alui „Pester Lloyd“, suntemu siguri, cá natiunea romana nu se va abate dela calea apucata, ci va inaintá incetu, dar totusi va inaintá, in necasulu tuturoru dificultatiloru si a amenintiari-loru inamiciloru sei jurati.

Recunoscerea Romaniei.

„Monitorulu romanu“ publica documentele privitoare la recunoscerea independintiei Romaniei de catre cele trei puteri mari, cari intardiasera pána acuma cu indeplinirea acestei formalitati.

In acelasu numeru organulu oficialu anuntia urmatóarele :

D-nii reprezentanti ai Angliei, Franciei si Germaniei s'au prezentatu ieri, 8 ale curentei, la ministeriulu afaceriloru straine si au remis d-lui ministru de externe o declaratiune scrisa, conforma instructiuniloru primite dela guberneloru respective, prin care se recunósce independintia Romaniei si guberneloru acestoru trei mari puteri se declara gata a intrá in relatiuni diplomatice regulate cu gubernulu romanu.

Acésta declaratiune, care nu coprinde nici reserva nici conditiiuni pentru recunoscerea independintiei, se publica la vale in capulu partiei neoficiale.

Éta acum si not'a despre care se vorbesce aci :

Not'a identica remisa d-lui ministru alu afaceriloru straine de cátra fia-care din d-nii reprezentanti ai Angliei, Franciei si Germaniei la 8 (20) Februariu curesc.

Escelentiei sale d-lui B. Boerescu, ministru princiariu alu afaceriloru straine.

Subt-semnatulu . . . (representantu alu Angliei — secretariu de ambassada, gerantu alu agentiei si consulatulu generalu alu Franciei — gerantu alu consulatulu generalu alu Germaniei), a primitu ordinulu de a adressá in numele gubernulu (Angliei — Republicei franceze — Imperiulu germanu) d-lui ministru alu afaceriloru straine din Romani'a comunicatiunea urmatóre :

Gubernulu (maiestatii sale Britaniei — Republicei franceze — Imperiale a fostu informatu, prin ingrijirile agentulu A. S. R. principele Romaniei (la Paris — la Berlin) de promulgarea, la dat'a de 25 Octobre 1879, a unei legi votate de camerele de revisuire ale principatulu si destinata a pune textulu Constitutiunii romane in acordu cu stipulatiunile inserate in art. 44 alu tractatulu din Berlin.

Gubernulu (maiestatii sale — Repub. franceze — Imperialu) nu ar sci se considere cá respun- diendu cu totul vederiloru, cari au condusu poteri- le semnatarie ale tractatulu din Berlin, nouele dispositiuni constitutionale de cari 'i s'a fostu datu recunoscintia, si in particulariu pe acele din cari resulta, pentru persónele de ritu nechristinu, domici- liate in Romani'a, neapartinendu de altumintrelea nici unei nationalitati straine, necesitatea de a se supune formalitatiloru unei naturalisatiuni individuale.

Totusi incrediendu-se in vointi'a gubernulu princiariu, de a se apropiá, in aplicarea acestoru dispositiuni, din ce in ce mai multu de ide'a libera- lala de care se inspirasera poteri- le, si luandu actu de asicurarile formale cari 'i-au fostu transmise in acésta privintia, gubernulu . . . (maiestatii sale Britanice — Republicei franceze — Imperialu), in scopu de a dá natiunei romane o dovéda de simtie- mintele sale de amicitia, a decisu se recunósca fára mai multa intardiere principatulu Romaniei cá statu independentu.

In consecintia, gubernulu (maiestatii sale — Republicei franceze — Imperialu germanu) se de- clara gata de a intrá in relatiuni diplomatice regu- late cu gubernulu princiariu.

Subt-semnatulu, dandu insciintiare d-lui ministru alu afaceriloru straine despre resolutiunea adoptata de gubernulu seu, are onórea de a'i reinoui asicu- rarea inaltei sale consideratiuni.

In fine „Monitorulu“ mai publica urmatóarele :
Vineri, 8 Februariu curesc, la ór'a 1¹/₂ dupa amédi, Escelenti'a Sa D. W. White, tramisu estra- ordinariu si ministru plenipotentariu alu M. S. Re- ginei regatulu-unitu alu Marei-Britanie si Irland'a,

a fostu primitu inpreuna cu personalulu legatiunei regale, la palatulu din capitala, in audientia oficiala, cu ceremonialulu prescisu.

Escelenti'a Sa D. W. White a avutu onórea a remite A. S. R. Domnulu, in presentia d-lui ministru secretaru de Statu la departamentulu afa- ceriloru straine, scrisorile care ilu acredita in cali- tate de tramisu estra-ordinaru si ministru pleni- potentariu alu M. S. Reginei pe langa persón'a Altetiei sale Regale.

Dupa terminara audientiei oficiale, d. ministru plenipotentariu a avutu onórea a presentá persona- lulu legatiunei A. S. R. Domnulu.

Escelenti'a Sa D. W. White a fostu primitu apoi inpreuna cu personalulu legatiunei de A. S. R. Dómn'a, fiindu incongiurata de curtea sa, si la urma, a fostu recondusu la ospelulu seu cu cere- monialulu ce a presidatu la sosire'i.

In siedinti'a din 9 st. v. a senatulu d. mini- stru de externe V. Boerescu a anuntiatu recunós- cerea independintiei prin urmatóarele cuvinte :

Domniloru Senatori,

Astadi, gubernulu ve póte dá scirea placuta, cá reprezentantiu celoru trei mari puteri aflatori in Bucuresci, ai Engliterii, Germaniei si Franciei, ne au remis o nota la ministeriulu de externe, redac- tata conformu instructiuniloru primite de la guber- nele loru respective. Not'a acésta e redactata intr'unu modu simplu si fára reserve séu conditiiuni, se recunósce independintia Romaniei si se declara cá se stabilescu relatiuni normale si permanente cu statulu romanu (Aplause).

Totu deodata, d. White astadi a avutu onóre de a fi primitu de M. S. R. Domnitorulu in audien- tia oficiala, pentru a inmaná scrisorile sale de acre- ditare (Aplause).

Asemenea, avemu sciri din partea gubernulu francesu si alu Germaniei, cá ministrii plenipoten- tiari sunt numiti si preste puçinu voru sosi in Bu- curesci (Aplause).

D-loru, din partea nóstra nu potemu de cátu se adaogemu, cá cea din urma pétra la edificiuu independintiei nóstre e pusa, si nou'a nóstra situa- tiune este dejá stabilita, si credemu cá vomu con- tinuá, in bune conditiiuni, indeplinindu-ne missiunea spre a ne intari si a ne face demni de nou'a positiune ce avemu intre statele europene (Aplause).

D. pres. D. Ghica a respunsu: Permeteti'mi, cu acésta ocaziune, de-a fi espressiunea d.-vóstra si a declará, in calitatea mea de presiedinte alu se- natulu, gratitudinea nóstra cátra poterile cele mari, care in fine au consimtitu cá Romani'a se ia loculu seu in marea familia européna. Romani'a, modesta si pacinica, va sci inse a fi pururea la inaltimea positiunii ce i s'a creatu. (Aplause).

In camera d. ministru Boerescu a vorbitu in acelasu sensu, éru d. vice-presiedinte Chitiu a ro- stitu urmatoriulu discursu :

Scirea inpartasita noue astadi de gubernu, ne ámple de bucuria si de satisfactiune.

Independentia Romaniei, dobandita prin ne- curmatele nóstre lucrari si prin lupta pe campulu de resbelu, recunoscuta dejá de Austri'a, Itali'a, Russi'a si Turci'a, astadi isi primesce consacriunea oficiala de cátre tóte poterile cele mari in complectu prin stabilirea raporturiloru diplomatice regulate cu statulu romanu.

Natiunea romana ese astadi triumfatóre din lupta'i seculara pentru libertate, progressu si inde- pendintia. (Viue applause).

Silintiele si sacrificiele, ce ea a facutu, se vedu astadi incoronate de celu mai deplinu succesu.

Perseveranti'a ei in trecutu se'i fia garanti'a cea mai sicura pentru viitoru. (Aplause).

Se ne bucuramu dara de frumós'a situatiune ce ni se recunósce in modu solemnu de cátra ma- rele poterile europene si pentru recunóscre, recunos- cinti'a nóstra eterna.

La lucru dara, domni reprezentanti ai natiunei. La lucru pe calea progressulu si a culturei na- tionale, si convinsi cu toti cá buna lupta amu luptatu, se ne silimu cu totii, cá in raportu cu posi- tiunea ce amu castigatu, se ne aretamu din ce in ce mai demni de acésta positiune, cari mari inda- toriri ne pune, dara de care sicuri suntemu a triumfá romanesce, totu meritandu stim'a si incre- derea Europei.

Traiésca Romani'a libera si independenta ! (Aplause).

Traiésca M. S. R. Domnulu si Dómn'a. D.-diu se le ajute a domni pe tronulu Romaniei multi, fericiti si gloriosi ani! (Aplause unanime si pre- lungite).

(Romanulu.)

Corespondentie particularie ale „Observatoriulu“.

— Lugosiu, 19 Februariu 1880.

Stimate Domnule Redactoru! Cá o continuare a celoru intemplate si publicate pan'aci parte in diuariele Dvóstre din Sibiu, parte si in cele unguesci, mai vēr- tosu in „Magyarország“, Ti-mai notificu cele ce decursera in comitatulu nostru in dilele dela 13-18 Februariu.

In urmarea ordinulu ministeriale datu spre a se cercetá, cine e de vina cá subprefectulu Iuliu Pascu a potutu se face defraudarile pána la sum'a de 19 mii si mai bine, — pre 13 Februariu s'a conchiamatu congregatiune estraordinaria. Cu câteva dile inainte de diu'a pre- fipta se aretá semne, cá stamu fácia de intemplari pentru noi neusitate si estraordinarie. Aici se audiá cá membrii romani desteptati in fine de cátuva timpulu la actiune, dincolo cá alta partida unguésca neindestulata cu ad- ministratiunea actuala — tinu conferintie : — ambele cu scopu precisu contra Comitetulu supremu si a v.-com. Se si mai vorbia, cá vice-comitele Ghica isi dá dimissiunea si altele; cu unu cuventu, tóte semnele prevestean o congregatiune de mare interesu.

Diu'a de 13 a sositu, — sal'a congregatiunei e plina de membrii si nemembrii, cari se adunara cá pre necsiute la caderea cliciei de coruptiune.

Comitele supremu dá espressiune dorerei sale, cá pentru rehabilitarea onórei si reputatiunei dirigatoriiloru a fostu silitu a conchiamá congregatiunea, si dá in dis- cussiune cestiunea coprinca in ordinulu ministerialu.

Celu dintaiu care combate acelu ordinu prin care se face in buna parte insasi congregatiunea responsabila pentru defraudarile descoperite, este avocatulu romanu Titu Hatiegu, care in numele partidei (conferentiei) — ungueresci, respinge acea responsabilitate si in intielesulu legeri tóta responsabilitatea o arunca asupra comitelui supremu.

In contra acestei propuneri unu membru alu con- ferintiei romanesce, Coriolanu Brediceanu, isi propuse intre altele a combate coruptiunea politica si administra- tiva in termini tari, precum si lips'a totala de controla; dupa aceea ceru cá vice-comitele se fia trasiu in cerceta- re si daunele cáte voru esi la lumina, se fia asecurate pre realitatile aceluia, accentuandu totu-odata, cá are sperantia, cá pre comitele supremu ilu va trage la res- punderu gubernulu, care l'a si denumitu.

Pe langa aceste doue propuneri a mai fostu si a trei'a, a comisiunei, care cerea cá se se esmita puru si simplu comisiune, cáre se cercetédie, cine póta vin'a defraudariloru comise.

Intre atáti membrii poteti cugetá, cá nu au lipsitu vorbitori pro si contra; se póte inse constatá, cá pána candu toti au recunoscutu necesitatea cercetarei si a pedepsirii celoru vinovati, — pan'atunci romanii toti cá unulu au statu pre langa propunerea loru, unii cá Ra- dulescu si Vladu combatendu si aretandu, cá caus'a acestoru defraudari e cauza politica, alti cá Besanu si Nedelcu, neharnicia si negliginti'a dirigatoriiloru dela celu mai mare pána diosu — cu puçina exceptiune. —

Era Hatiegu a remasu singuru, nepartinendu'lui nici unii dintre cei cari precum se dice, au subscrisu din conferintia propunerea densulu.

Urmare la tóte fu, cá dupa amédi la 3 óre s'a decisu a se esmite numai comisiunea, in carea sunt 3 romani si doi unguni ori nemti — dar' nu si, cá asecu- rarea se se face pe realitatile v.-comitelui. — Propune- rea romaniloru a caditu cu 21 contra 28 voturi; ceilalti membrii au parasitu sal'a de timpuriu, de frica cum se pare, cá se nu se strice nici cu angierii nici cu Belze- bub. Mare curagiu civile si patrioticu! Ceea ce s'a mai facutu inca in acésta siedintia e, cá s'au adusu la cunos- cinti'a congregatiunei, cum-cá protoesactorulu Junkovics pentru defraudari s'a suspinsu. In 14 s'au continuatu desbaterile. Din siedinti'a dilei acesteia e de insemnatu, cá subprefectulu Biró din caus'a unor operatiuni finan- tiale nepermise unui dirigatoriu si pentru alte nelegiuri, mai virtosu la insistenti'a romaniloru fu suspinsu.

Dar' acésta inca nu e totu. Din vorbirea comitelui supremu rostita in siedinti'a de sér'a a dilei acesteia, s'ar fi parutu cá congregatiunea e inchisa. Dar' Domi- nica in 15 audimu spre mirarea tuturoru, cá comitele supremu dispuse cá va tinea si in 16 siedintia si conferentie. Se latise fórté tare faim'a, cá vice-comitele Ghica voiesce se transcrie realitatile sale pre feciorulu seu. Atunci comitele supremu, propuse cá in sensulu propunerei cadute in 13 Febr. se se prenotédie 25.000 fl. pre realitatile numitului v.-comite, ceea ce s'a si intemplat. Totu din acésta siedintia s'a inplutu postulu protoesactorulu suspinsu prin esactorulu laboriosu si de omenia Cobilasiu, romanu.

In 17 siedintiele se continuara demáneti'a; éra sér'a la 6 óre membrii cáti se mai aflau in orasiu, fusera convocati cá de pe strade. Siedinti'a acésta a si fostu memorabila. Spre surprinderea tuturoru comitele supremu dá cetire unei telegramme sosité dela ministeriulu de interne, prin care v.-comitele Ghica in numele acelu ministru se suspinde. Eta clic'a, trantita, respective capii aceleia, cari pre nedreptulu apasau si denuntiau pe romani cá pe nisce criminali. Man'a dreptatiei i-au ajunsu. Avemu sperantia in Domnedieulu celu dreptu, cá acea mana vá ajunge inca si pre alti cari au parte buna in desastrulu comitatulu, in demoralisarea popo- rulu. Comitatulu Carasiulu are dara de esemplu spre indreptare: unu v.-comite suspinsu, — protoesactoru suspinsu, 2 subprefecti suspinsi, si unulu sub cercetare. Cine scie pána la care numeru se va completá clubulu acesta.

In loculu v.-comitelui suspinsu, dupa lege erá se urmedie protonotariulu cá substitutu; acesta inse cunos- céndu inpregiurarile grele ale comitatulu, in siedinti'a din 17 a renuniatu la dreptulu seu, pánaice in confe- rinti'a din 18, dupa multa sfauire a primitu, si congregatiunea din acésta di l'au aclamatu in unanimitate de v.-comite substituitu. Numele acestui vice-comite e Leontinu Simonescu, barbatu nepatatu, dreptu si de 12 ani oficiante la comitatu, iubitu si respectatu de

toti ómenii de omenia, fara distingere de nationalitate.

Gratulam la acésta alegere, si speram ca dnul v.-comite va fi la inaltimea misiunii sale si va sci se reparedie dupa potintia cele desolate. Toti asteptam dela domni'a lui, cá cu rigóre se purcéda contra toturor ofiantiloru patati si negligeri. Fia dreptu, circumspectu, si cu intieptiune se stirpésca abusurile, jafurile ofiantiloru subalterni — cari despóia fara crutiare pre bietulu poporu. In urma dorimu din ánima, cá inteligenti'a romana se se unésca intru tóte, — si se nu-se desbine intru sine — lucrandu neinctatu si priveghiandu cu ochi ageri la decursulu evenimentelor, cá-ci: vigilantibus favent jura.

Sciri diverse.

— (Necrologu.) † Joanu Balintu, proprietariu in Sasu-Uifaleu, comitatulu Dobácej si in Sasu-Sebesiu, a repaosatu in 18 Februaru a. c. in S.-Uifaleu, in etate de 76 ani in urmarea adén-ciloru sale betranetie.

Ilu jelescu iubitulu seu fiu Scarlatu negutiatoriu si proprietariu de case in Bucuresci, fratele Simeone cavaleru de Balintu, parochu si protopopu in Rosi'a de munte, nepót'a Ann'a maritata Dr. Hodosiu si filii acestora: Enea Silviu Hodosiu, medicinistu, Letiti'a maritata Dr. Oncu, advocatu in Aradu, Sabinu candidat de oficiu la regimentulu de infanteria Nr. 50, Alexandru, studentu in a VII-ea classe gimnasiale, Junius Brutus, Upiu, Nerv'a si Rom'a Victori'a.

Alti nepoti: Joanu Balintu, parochu in St. Martinulu de campia, Josifu Balintu, parochu in Petridulu inferioru, Dr. Adalbertu Balintu, medicu primariu in Rosi'a si Alexandru Balintu, parochu in St. Martinulu desiertu.

Cá cumnati: D. Simeonu Balomiri, fostu jude reg. in Sebesiu cu sóci'a sa Zinca, D. Alexandru Romanu, professoru la universitatea din Pest'a cu sóci'a sa Leontin'a, Dr. Stefanu Pecurariu cu sóci'a sa Nin'a, primariu in Sebesiu, D. Nicolau Isacu, oficialu de comptabilitate in Pest'a si fiulu acestuia Dr. Aureliu Isacu, advocatu in Clusiu, Juliu Bárdosi inspectoru reg. de scóle.

Repaosatulu au absolvatu studiele gimnasiale in Clusiu, ér' studiele filosofice la anulu 1824 in Blasiu, dupa care a renuntyatu la carier'a preotiei si s'a dedicatu pentru economia, carea-o-a si continuatu cu succesu pana la finea vietiei sale, pana candu s'a inmormontatu in cemeteriulu bisericej gr. cath. din Sasu-Uifaleu.

Fia-i tierin'a usióra!

Simeone cavaleru de Balintu,
cá frate.

— (O rara si onoratóre decorare a unui capitanu romanu.) Intre marele numeru de decoratiuni si orduri ce inflorescu in Austro-Ungari'a, doue singure sunt care se dau exclusivu numai persónelor militare si acestea doue sunt: ordinulu Mariei-Teresiei si crucea militara pentru Serviciu credinciosu.

Correspondentulu din Alb'a-Juli'a alu diariulu germanu din locu „Herm. Zeitung“ tramite diariulu seu urmatóre relatare despre serbatóre decorarei d. capitanu romanu Stefanu Borgovanu cu crucea militara pentru serviciulu credinciosu:

Astadi, adeca in 23 l. c. înainte de amiadi am asistatu la o serbatóre adevératu insufletitóre, am asistatu la decorarea d. capitanu Stefanu Borgovanu cu crucea militara pentru serviciu credinciosu. Cu acésta ocaziune am simtitu cu tóta vioiciunea cátu este de frumosu a fi cineva soldatu, cá este mai frumosu inca a fi unu soldatu bravu si cá este lucru celu mai frumosu a fi unu soldatu distinsu.

Serbarea anuntiatu pe 10 óre au si avutu locu la ór'a ficsatu, cu o punctualitate militara. In curtea casarmei generalatului esise o compania a regimentulu de infanteria Nr. 50 Marele duce de Baden, inpreuna cu music'a militara in tienuta de parada, unde se adunara si toti oficiarii regimentulu si tóte honoratiunile militare in tienuta de gala. Precisu la 10 óre sosi in curte d. general-maioru Bernhard de Dobler, primindu salutarile militare usitate. Capitanulu de serviciu d. Eduard Melas isi facu raportulu indatinatu, éra dupa aceea d. general-maioru inspecta compani'a. Acésta terminata d. general-maioru se adressá cátra d. capitanu Borgovanu inpartasindu'i, cá au fostu decoratu prea gratiosu de cátra M. S. imperatulu, apoi atátu d. general-maioru cátu si d. capitanu isi depusera mantalele, pentru cá asia se implinésca serbatoresculu actu en pleine parade. Érá unu

spectacolu insufletitoriu, a vedea pe inpunetoriulu si venerabilulu generalu alu carui pieptu érá cooperitu de o multime de decoratiuni si pe capitanulu care purtá pe pieptulu seu dejá trei decoratiuni, standu unulu langa altulu. D. generalu rosti apoi unu discursu demnu si corespundietoriu frumosulu actu, accentuandu bunetatea si gratiositatea augustulu monarchu, care scie apretiu meritele soldatoru sei bravi si a castigá si prin decoratiuni simpathiele armatei sale fidele si leale. Oratorulu se bucura din ánima si cu tóta sinceritatea, cá i s'au oferitu onórea, de a potea indeplini unu inaltu actu de recunoscintia si gratia, punendu crucea militara pentru serviciu credinciosu pe pieptulu unui soldatu bravu, care de atátia ani servescu cu credintia in acelasu regimentu, ce este compusu din acelu regimentu de granitari dejá de multu gloriosu, alu carui stindardu pótra medalí'a de bravura. Se bucura, de a potea indeplini acestu actu, pentru cá elu privescu pe unu oficiaru, care nu numai cá numera multe servicii, ci este iubitulu si stimatu de cátra subalternii sei si de tóte cercurile in care se misca.

Inainte de a pune decoratiunea pe pieptulu d. capitanu, d. generalu s'au desmanusiatu, éra compani'a au presentatu arm'a.

In fine d. generalu felicita in modulu celu mai cordialu pe decoratulu capitanu si i strense man'a cu caldura.

Capitanulu Borgovanu adencu misicatu, isi esprima recunoscintia sa pentru decoratiunea primita, promitiendu totuodata cá isi va consacrá si de aci inainte tóte fortiele si ingrijirile sale serviciulu in care se afla. Dupa acésta d. generalu se întórse spre compania si tñu in limb'a romana, (pe care d. generalu o vorbesce si scria perfectu, Red. Obs.) o cuventare ocaziionala referitóre la serbatoresculu actu implinitu.

Bravulu nostru capitanu, care purtá acuma a patr'a decoratiune, fu apoi felicitatu din partea colonelulu regimentulu seu d. baronu Potier, precum si din partea intregulu corpu alu oficiariloru.

In urma d. generalu dete ordinu, cá compani'a cu music'a inainte cantandu, se difledie inaintea d. capitanu Borgovanu.

Din partene nu ne remane alta de disu, pre langa cele relatate, decátu se felicitam din totu sufletulu pe bravulu nostru capitanu romanu si se i strigam unu intreitu: Se traiésca!

— (List'a Nr. 8) a contribuiriloru incurse la comitetulu subsemnatu, in folosulu inundatiloru.)*

Transportulu totalulu din list'a Nr. 7 publicata in Nr. 13 a. c. alu „Observatoriulu“. fl. 1535.99

Prin D. advocatu P. Barbu in Reghinu dela urmatorii: P. Barbu 6 fl., G. Siagau 2 fl., N. Calinu 1 fl., N. Marinovicu 2 fl., Marie Lemeny 1 fl., Orbonasiu 1 fl., G. Scropolu 1 fl., G. Maioru 50 cr., M. Crisianu protopopu 1 fl., (illegibilu) 1 fl., C. Marinovicu 1 fl., A. G. Marinovicu 1 fl., P. Precupu 50 cr., Ales. Ternaveanu 1 fl., J. Petru 50 cr., N. Mantia 1 fl., E. Mantia 1 fl., G. Ternoveanu 1 fl., J. Racotianu 1 fl., Gl. Basiliu 1 fl., D. Cornea 40 cr., Leonu Lupu 1 fl., din comun'a G. Hodacu: Isidoru Lupu 20 cr., M. Simionu 20 cr., T. Farcas 20 cr., M. Florea 20 cr., S. Farcas 30 cr., D. J. Frandis 30 cr., V. Neculiciu alu Florii 20 cr., Gorea Farcas 30 cr., D. Jacob l. Stef. 20 cr., G. Farcas 20 cr., Gl. Farcas 20 cr., G. Frandis l. S. 10 cr., S. Popu l. Grig. 10 cr., D. Farcas 20 cr., P. V. Manu 20 cr., V. Neculiciu 20 cr., D. Fejer lui Sim. 18 cr., Florea Poppu 40 cr., Florea Fejer 20 cr., V. Lupu 50 cr., Ilie Farcas alu Joanei 20 cr., din cass'a comunei politice G. Hodacu 5 fl., Aronu Lupu 50 cr., A. Lupu 40 cr., N. Petru, preotu 42 cr. In totalu . . . fl. 38.—

Prin d. adv. Ioanu Romanu in Fagarasiu dela urmatorii: A. Micu vicariu 2 fl., D. Gramoiu v.-comite 2 fl., M. Tibald 1 fl., Nagy S. 1 fl., J. Romanu, adv. 5 fl., H. Duvlea 2 fl., B. Stanciu 1 fl., B. Negrila 1 fl., J.

fl. 1573.99

*) Cuitarile sumeloru tramise la acestu comitetu voru urmá prin publicare in diarielle de aici „Observatoriulu“ si „Telegrafulu romanu“. La cerere inse, sumele se voru cuitá si separatu.

Transportulu . fl. 1573.99

Grama 1 fl., G. Aiser 1 fl., J. Cepes 1 fl., E. Pandrea 50 cr., G. Etves 50 cr., A. Metianu 50 cr., Gl. Negrea 30 cr., S. Ganea 50 cr., D. Chisoreanu 50 cr., G. Negrea 60 cr., Js. Bunea 50 cr., Al. Raglan 20 cr., J. Cinteá 50 cr., G. Fagarasi 40 cr., N. Toma 20 cr., A. Cepes 40 cr., in totalu . fl. 23.60

A. M. Vicasiu preotu alu Casniciuriloru . . . fl. 5.—

Prin D. B. Popu, parochu in Uiór'a dela urmatorii: S. Ariesianu 40 cr., N. Marele 10 cr., J. Vlad 10 cr., N. Codrea jun. 1 fl., J. Giurentiu 20 cr., E. Popa 15 cr., N. Medvesiu 30 cr., vid. M. Medvesiu 10 cr., Teodoru Rosca 1 fl., J. Oprea 50 cr., Licinius, Flavius si Virgilius 15 cr., in totalu . fl. 4.—

Prin d. Lazar Jernea, preotu in Pappicau dela urmatorii: Cass'a bisericeasca din comun'a Jegaristea vechia 4 fl.; produsulu unei colecte in poporu 6 fl. 20 cr.; cass'a bisericeasca din Pappicau 3 fl.; produsulu unei colecte in poporu 4 fl. 14 cr., in totalu . . . fl. 17.34

Totalulu cu diu'a de astadi . fl. 1623.93

Sibiulu, 27 Februaru 1880.

Comitetulu centralu pentru ajutorarea inundatiloru.

Locu deschisu.*)

Onorate domnule redactoru!

Sub „locu deschisu“ in „Observatoriulu“ Nr. 94 aparú una corespondintia publicata sub „subscrierea comitetulu parochialu gr. or. Orastia“, in care s'au vatematu intr'unu modu incorectulu mai multe persóne oneste si intre acele se atinge si de persón'a mea. CREDU cá va fi altu mai competentu a'i refrange in detaliu, tóte secaturile coresponditelui. In cátu e pentru persón'a mea, rogu onorab. redactiune, se binevoiesca in interessulu adevérulu a dá locu urmatórei reflexiunii, Sum pe deplinu convinsu cá comitetulu parochialu, cá atare, nu a potutu publicá in numele seu unu atare neadeveru — fara tóta oper'a acea caracterisedia pre corespondentele singuru, pentru-cá si onor. redact. declina tóta responsabilitatea asupra aceluia. Se póte cá corespondentulu nu ia placutu candu sinodulu parochialu la alegerea din 24 Augustu a. c. m'a aclamatu de alu III-a invetiatoriu — prin care alegere s'a doveditu contrariulu dela aceea ce a publicatu corespondentele, cá intru adevéru poporu me iubescu, si cumcá in restimpu de 20 ani de candu i servescu (nu astfelu precum dice corespondentele, cá ambu de cutreieru orasiulu in servitii preotiesci, pentru-cá órele de scóla niciodata nu le-amu parasitu), au pusu adou'a óra increderea in mine — si corespondentele cu satelittii densulu a remasu de rusne atátu inaintea poporulu, cátu si inaintea prea vener. consistoriu archidiecesanu — anulandu tóta procedur'a densulu, pentru ilegalitatile facute pe cali raticate — si numai din interessu particulariu, dar' nici decum alu binelui comunu. Si din acelea motive, cá se nu remana blamatu inaintea poporulu de aci — cutésa in publicitate a esi cu minciunile lui infame. „Fiasco“ ce a facutu corespondentele la actulu de alegere nu'lu mai póte repará in tóta viéti'a lui, de si se tñe mare si invetiatu. Cu ocaziunea alegerii s'a potutu pe deplinu convinge cá cu intrigele domniei sale numai pana la unu locu se póte duce. — Nu voiu se abusesu mai departe de patienti'a onoratulu publicu cu astfelu de secaturi de ale corespondentelu; pentru legitimarea mea, fia 'mi permisulu a aminti, cá in anulu 1853 am absolvatu 4 classe gimnasiale, in anulu 1854 cursulu pedagogicu, in anii 1855 si 1856 cursulu teologicu in Sibiu, si de atunci am servitu si servescu cá invetiatoriu si preotu — si prin decretu din anulu 1877 dtó 12 Febr. Nr. 402 scolasticu prea venerab. consist. archidiecesanu m'a denumitu definitivu invetiatoriu la scól'a gr. or. din Orasthi'a, de si numai corespondentele cu satelittii sei voiesce se me scótia fara nici-unu motivu din postulu acesta. Dupa capriciile densulu iar placea se schimbe pe invetiatoriu si preoti in totu anulu si se'i arunce din postulu loru. CREDU cá am probatu prin acésta destula calificatiune de a potea servi de invetiatoriu alu III-lea la incepetori, prin urmare am dreptulu se declaru cele scrise asupra mea de calumnii.

Orasti'a 20 Decembre 1879 st. v.**).

Dimitrie Eli
invetiatoriu si preotu.

*) Pentru articlii ce esu sub acésta rubrica, redactiunea nu ia nici-o respundere asupr'a sa. Red.

**) Crediuseram cá cele doue intempinari publicate totu din Orasti'a la inculparile esite mai inainte in numele comitetulu, voru fi fostu de ajunsu pentru informatiunea acelei parti din publicu, pe care'lu interessedia discussiuni de natur'a acestora. Fiindu-cá domnulu reclamante insiste si pentru publicarea acestei intimpinari, i facuram locu, inchiaindu cu atata. Red.

Editoru si redactoru responsabilu: **G. Baritiu.**

Tipariulu lui **W. Krafft.**